

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO :2016/825
KARAR TARİHİ :01/08/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

:

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü (KYK)

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikayet başvurusu, KYK tarafından şahsına çıkarılmış olan öğrenim kredisi borcunun silinmesini ve kredi almadan önce kesilen bursunun tekrar bağlanmasını talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 20.02.2016

I.USÛL

A) Şikayet Başvuru Süreci

1) Şikâyet başvurusu, Kurumumuza elektronik başvuru yolu ile gönderilen, 20/02/2016 tarih ve 2009 sayı ile kayıt altına alınan şikâyet başvuru dilekçesi vasıtasıyla yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanabilmesi için, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 41'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile İmza Yetkileri Yönergesi'nin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiş ve 01.07.2016 tarihli Ret Karar Önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B) Ön İnceleme Süreci

2) Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyet konusunun kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarını tükettiği, şikâyetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir hususun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II.OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyet başvurusu, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Üniversitesi (...) Bölümününe kaydını yaptırdığı, 1 yıllık hazırlık sınıfından sonra istenilen sağlık raporunda kısmi renk körü olduğunun anlaşıldığını ve bölüme devam etse dahi kaptan olamayacağını tarafına bildirildiğini, bu sebeple tekrar üniversite sınavına hazırlanarak 2014-2015 eğitim öğretim yılında Üniversitesi (...) Bölümünü kazandığını ve kayıt esnasında görevlilerin lise diplomasının aslını istemedikleri için

diploma suretiyle kaydının yapıldığını, normal şartlar altında ...'den kaydını sildirip lise diplomasının aslını aldıktan sonra ...'ye kaydının yapılması gerektiğini, bu durumda aynı anda iki üniversitede okuyor olarak gözüktüğünü, ...'de okurken Kredi ve Yurtlar Kurumundan (KYK) almakta olduğu bursun bilgisi olmadan öğrenim kredisine çevrildiğini, geçmişte aldığı bursların da krediye çevrilerek KYK'ya borçlandırıldığını, bu durumu öğrendiğinde ...'den kaydını sildiğini ve KYK'ya durumunu açıklayan bir dilekçe verdiğini, ...'de okumakta olduğunun sistemde görüldüğünü ve bu durumun düzeltilmediği için devamsızlıktan dolayı başarısız olarak görüldüğünü, burs ve öğrenim kredisinin de başarısız olduğundan dolayı 2015 Eylül ayında tamamen kesildiğini, halbuki aynı tarihlerde ... öğrencisi olduğunu ve ortada bir başarısızlık durumunun söz konusu olmadığını, konuyla ilgili BİMER'e başvuruda bulunduğunu ve buna istinaden KYK tarafından kendisine "eski öğretim kurumunda bir yıldan fazla başarısız olduğu tespit edildiğinden; aldığı öğrenim kredisinin naklinin yeni öğretim kurumuna yapılmasının mümkün olmadığını ve öğrenim kredisi borcunu Ekim 2017 itibariyle ödemesi gerektiğinin" bildirildiğini belirterek, **KYK tarafından şahsına çıkarılmış olan öğrenim kredisi borcunun silinmesini ve daha önce almakta olduğu KYK bursunun tekrar bağlanmasını talep etmektedir.**

B) İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü (KYK) tarafından .../2016 tarihli ve sayılı yazımıza istinaden gönderilen .../2016 tarih ve sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

4.1) Öğrenim Kredisi Yönetmeliğinin 14 ncü maddesi "Öğrencinin beyanına güven esastır. Kurumca, beyanlara ilişkin belgelerin doğruluk bakımından araştırılması, kredi verilmesi işlemlerinin yürütülmesini durdurmaz. Öğrenci/borçlu, beyan ettiği durumlarda sonradan meydana gelen değişiklikleri, değişikliği izleyen otuz gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.", 26 ncı maddesinde de "Devam ettiği öğretim kurumundan bir yıldan fazla başarısız olan veya bir yıldan fazla ara veren öğrencinin, yeni bir öğretim kurumuna kayıt olması halinde kredisini ödenmez." hükümlerinin yer aldığını,

4.2) Şikayetçinin imzalamış olduğu noter onaylı yevmiye numaralı Burs-Kredi Taahhüt Senedi ile "Öğretim kurumunu değiştirmesi halinde eski öğretim kurumundan kayıt sildiği tarih ile yeni okuluna kayıt tarihi itibariyle bir yıl ara vermesi veya eski öğretim kurumunda bir yıldan fazla başarısız olması durumunda kredisinin ödenmeyeceğini, Kuruma olan öğrenim kredisi borcunu ödeyeceğini, ayrıca bursa yönelik olarak öğretim kurumundan ayrılıp başka bir öğretim kurumuna kaydolması halinde ise önceki kurumdan başarılı olması kaydı ile bursunun devam edebileceğini, "Öğrenim durumu ile ilgili her türlü değişikliği (öğretim kurumundan ayrılma, çıkarılma vb.) ve adresinde meydana gelen değişiklikleri 30 gün içinde Kuruma bildireceğini, bildirmediği takdirde her türlü sorumluluğun tarafına ait olacağını, bursunun kesilmesini gerektiren bir durum ortaya çıktığında bursun kesilmesini gerektiren durumun gerçekleştiği tarih itibariyle bursunun kesileceğini, bu tarihten sonra ödenen burs miktarlarının öğrenim kredisi borcuna dönüştürüleceğini, ..." kabul ve taahhüt ettiği,

4.3) Kurum kayıtlarının incelemesi sonucunda, şikayetçinin ... öğrencisi olarak 2012-2013 öğretim yılında burs/kredi müracaatında bulunduğu, Kurum Yönetim Kurulu Değerlendirme Kriterleri kapsamında yapılan değerlendirme sonucu tarafına burs tahsis edilerek Ocak 2013 ayından itibaren aylık olarak ödeme yapıldığı, **şikayetçinin 2012-2013 öğretim yılında başarısız olduğu halde öğretim kurumunca başarısız olduğunun taraflarına bildirilmediği, 2013-2014 öğretim yılı sonu itibariyle başarısız olduğunun bildirilmesi üzerine bursunun Ekim 2014 ayından geçerli olmak üzere öğrenim kredisine dönüştürüldüğü**, şikayetçinin 01.09.2014 tarihinde ...'de öğrenime

başladığı ancak bu değişikliğin yaklaşık bir yıl sonra 15.09.2015 tarihinde şikayetçi tarafından kuruma bildirildiği, şikayetçinin yeni öğrenim kurumunda (...’de) burs almak istediği ve öğrenim kredisi borcunun silinmesini istediği ancak belgelerden eski öğrenim kurumunda bir yıldan fazla başarısız olduğunun tespit edilmesinden dolayı Ekim 2013 ayından Eylül 2014 ayına kadar ödenen burs tutarlarının da öğrenim kredisine dönüştürüldüğü, ...’de bir yıldan fazla başarısız olduğu teyit edildiği için kendisine burs/kredi verilemeyeceği ve öğrenim kredisi borcunun Ekim 2017 itibarıyla ödenmeye başlanmasının gerektiğini içeren bir yazının 02.10.2015 tarihinde şikayetçiye gönderildiği, ifade edilmiştir.

5) ... Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından .../2016 tarihli ve sayılı bilgi ve belge isteme yazımıza .../2016 tarih ve sayılı yazı ile cevap verilmiş olup söz konusu cevabi yazı ve eklerinde özetle;

5.1) Şikayet başvurusunun .../2012 tarihinde Fakültesi Bölümüne kaydının yapıldığı, Yabancı Diller Yüksekokulu hazırlık sınıfında başarısız olması nedeniyle bölümünde kayıtlı ders bulunmadığını,

5.2) Gemiadamları Sağlık Yönergesi'nin 'Gemiadamı Yetiştiren Eğitim Kurum ve Kuruluşlarında Öğrenim Görenler' başlıklı 9 uncu maddesi gereğince; Fakültelerine kayıtlanan öğrencilerden hazırlık sınıfını başarıyla tamamlayarak 1 inci sınıfa ders kaydı hakkı kazanan öğrencilerinden gemi adamı olur sağlık raporlarını yenilemeleri gibi bir talep ve zorunluluklarının bulunmadığını, Fakültelerine ilk kayıt yapıldığı sırada Beden Yeterliliği ve Mülakat sınavında sunmuş oldukları 'Gemi Adamı Olur Sağlık Raporu'nun öğrencilerden talep edildiğini ve o rapora göre değerlendirme yapıldığını; ancak öğrencilerinin 1 inci sınıf ile 2 nci sınıf sonunda 2,5'er aylık ve 3. sınıfın bahar yarıyılında 7 aylık açık deniz stajı yapma zorunluluğunun bulunduğunu, öğrencilerin bu stajı yapabilmeleri için 'Gemi Adamı Olur Sağlık Raporu'nda belirtilen raporun bitiş tarihinden sonra raporlarını yenilemeleri gerektiğini,

5.3) Gemi Makineleri İşletme Mühendisliği Bölümü için renk körlüğü, vb. kusurlarının olması durumunda **Gemi Adamı Olur Sağlık Raporunun alınmayacağı**, bunun sonucunda da bu mesleğin yapılamayacağını, bunun derecesine de Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nce yetkilendirilmiş hastanelerde yapılan tetkikler ve Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün onayı ile belirlendiği, eğer bir öğrencinin raporunda 'gemi adamı olmaz' ifadesi yer alır ise öğrencinin kaydının yapılamayacağı gibi başka bir programa yerleştirilmek üzere Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'ne (ÖSYM) bildirildiğini, öğrenci kayıtlandıktan sonra renk körlüğü vb. kusurlar olduğu takdirde Yönetmelikleri gereğince herhangi bir kayıt silme durumunun söz konusu olmadığını, söz konusu öğrencinin Bölümüne 06.09.2012 tarihinde yapılan "Beden Yeterliliği ve Mülakat Sınav" Komisyonuna sunmuş olduğu "Gemi Adamı Olur Sağlık Raporu" ve sınav sonunda başarılı olduktan sonra 07.09.2012 tarihinde kaydının yapıldığını,

5.4) Şikayet başvurusunun 2012-2013 ve 2013-2014 öğretim yıllarında İngilizce hazırlık sınıfında başarısız olduğunun ve bu durumun taraflarınca KYK'ya bildirildiğini, öğrencinin 04.09.2015 tarihli dilekçesi ile 01.09.2014 tarihinde Bölümünü okuduğunu belirterek kaydının silinmesi talebi üzerine kaydının 10.09.2015 tarihinde silindiğini; ayrıca, öğrencinin renk körü olması nedeniyle (anamolskop testi sonucunda) mesleğini yapamayacağına dair bir belgenin kayıtlarında yer almadığını, ifade etmiştir.

5.5) Bahse konu yazının eklerinin incelenmesinden Sağlık Bakanlığı Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ... Gemiadamları Sağlık Merkezi tarafından tarihinde şikayetçi adına düzenlenen Gemiadamları Sağlık Yoklama Belgesi'nde "**Anamolskop testi ile Gemi Adamı Olur**"

ifadesinin yazdığı; üniversite içinde yapılan yazışmalarda da 2012-2013 güz yarıyılında hazırlık sınıfına kayıt olduktan sonra bahar yılından itibaren kayıt yenilemediği ve “devamsızlıktan dolayı başarısız” olduğu görülmüştür.

6) ... Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı/2016 tarih ve sayılı yazıda; şikayetçinin 01.09.2014 tarihinde Üniversitenin Fakültesi Mimarlık Bölümüne kayıt olduğunu, kayıt işleminin **diploma aslı yerine suretiyle yapılma** gerekçesinin YÖK’ün 30.06.2011 gün ve 010.99/46199 sayılı yazısı gereği olduğunu, belirtmiştir.

C. Olaylar

7) Başvuru dilekçesi ve ekleri ile dosya kapsamında ilgili idareler tarafından gönderilen bilgi ve belgelerden tespit edilen olaylar özetle şöyledir:

8) Şikayet başvurusu Fakültesi Mühendisliği Bölümüne 07/09/2012 tarihinde kaydolmuş olup, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında KYK tarafından kendisine burs tahsis edilmiştir. 2012-2013 güz yarıyılında hazırlık sınıfına kayıt olduktan sonra bahar yılından itibaren kayıt yenilemeyerek 2012-2013 ile 2013-2014 yıllarında “devamsızlıktan dolayı başarısız” olmuştur..

9) Şikayetçi tekrar üniversite sınavına girerek ... Fakültesi Mimarlık Bölümüne 01.09.2014 tarihinde kayıt yaptırmış ve 04/09/2015 tarihinde ...’ye kaydının silinmesi için dilekçe vermesi üzerine 10.09.2015 tarihinde Mühendisliği Bölümünden kaydı silinmiştir.

10) Şikayetçiye 2013 Ocak ayından itibaren **(2012-2013 öğretim yılında başarısız olmasına rağmen)** 2013-2014 öğretim yılı sonuna kadar burs ödemesi yapılmıştır. 2013-2014 öğretim yılı sonu itibariyle başarısız olduğunun okul tarafından KYK’ya bildirilmesi üzerine, 2013 Ekim ayından geçerli olmak üzere bursu krediye dönüştürülmüştür. Bu süreçte 01.09.2014 tarihinde ...’de öğrenime başlamış olmakla birlikte bu değişikliği bir yıl sonra 15.09.2015 tarihinde KYK’ya bildirmiş, ancak eski öğretim kurumunda bir yıldan fazla başarısız olduğunun tespit edilmesi sebebiyle yeni öğretim kurumuna kredi naklinin yapılamayacağı, öğrenim kredisi borcunun Ekim 2017 ayı itibariyle ödenmeye başlanmasının gerektiği KYK’nın 02.10.2015 tarihli yazısıyla tarafına bildirilmiş ve 2015 Eylül ayı itibariyle öğrenim kredisi tamamen kesilmiştir. Şikayetçi, bursunun tekrar bağlanması ve borcunun silinmesi için 30.12.2015 tarihinde BİMER’e konuyla ilgili başvuruda bulunmuş, ancak KYK tarafından kendisine olumsuz cevap verilmiştir.

11) KYK tarafından şahsına çıkarılmış olan borcun silinmesi ve bursunun tekrar bağlanması talebiyle 20.02.2016 tarihinde Kurumumuza başvurmuştur

D. Kamu Denetçisi Serpil ÇAKIN’ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

12) Şikayete ilişkin inceleme ve araştırma kapsamında ...’den, KYK’dan ve ...’den bilgi ve belge talep edilmiş, adı geçen idareler tarafından Kurumumuza gönderilmiş olup, idarelerin şikayet konusuna ilişkin açıklamalarına 4,5 ve 6 numaralı paragraflarda yer verilmiştir.

III.HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

13) 2709 sayılı T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesi; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.” hükmünü amirdir.

14) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; "Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir." hükmü yer almaktadır.

15) 2709 sayılı T.C. Anayasasının "II. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" kenar başlıklı 42 nci maddesinin birinci fıkrasında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Ek Protokolün 2 nci maddesinde ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında, herkesin eğitim hakkına sahip olduğu ve kimsenin eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı belirtilmiştir. T.C Anayasası'nın 42 nci maddesinin yedinci fıkrasında ise, "Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır" hükmü yer almaktadır.

16) 3/3/2004 tarihli ve 25394 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs, Kredi Verilmesine İlişkin Kanunun; Burs ve Kredilerin verilmesi başlıklı 2 nci maddesinde; 'Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu; yurt içinde yüksek öğrenim gören ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerle belirtilen usul ve esaslar dahilinde yeterlikleri ve ihtiyaçları tespit edilen öğrencilere burs kredi verebileceği.' ifade edilmektedir.

17) 24/08/2014 tarihli ve 25563 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Burs-Kredi Yönetmeliğinin ",

17-1) 'Taahhütname İsteme' başlıklı 15 inci maddesi; 'Burs almaya hak kazanan öğrenci, metni ve alınma usulü Genel Müdürlükçe hazırlanan taahhütnameyi Kuruma vermekle yükümlüdür. **Öğrencinin tabi olacağı mükellefiyetler, öğrenciden alınacak taahhütnamede ayrıca belirtilir.'**

17-2) 'Başarı Durumunun Bildirilmesi' başlıklı 20 nci maddesi; 'Kurumdan burs alan öğrencilerin başarı durumları her yıl Eylül ayı sonuna kadar öğretim kurumlarından istenir. Öğretim kurumları yetkili kurullarının belirleyecekleri esaslara göre başarısız olarak tespit ettikleri öğrencileri her yıl en geç Ekim ayı sonuna kadar Kuruma bildirirler.'

17-3) 'Öğretim Kurumunu Değiştirme Halinde Burs Verilmesi ve Süresi' başlıklı 21 inci maddesi; 'Öğretim kurumundan ayrılıp başka bir öğretim kurumuna kaydolan öğrencilerin, önceki öğretim kurumunda **başarılı olmaları kaydı ile** burslarının ödenmesine devam olunur.'

17-4) 'Başarısızlık Sebebiyle Bursun Kesilmesi' başlıklı 24 üncü maddesi; 'Öğretim kurumunca başarısız olduğu bildirilen öğrencilerin bursu kesilir. Bursu kesilen öğrencilere, burslarının kesildiği tarihten itibaren Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Öğrenim Kredisi Yönetmeliğinde belirlenecek esaslara göre kredi verilebilir.

17-5) Bursun Tahsili başlıklı 31 inci maddesi; ' ... Öğrenciye burs verilmekte iken, bursun kesilmesini gerektirecek bir durum ortaya çıktığında, bursun kesilmesini gerektiren durumun ortaya çıktığı tarih itibariyle bursu kesilir. **Bu tarihten sonra ödenen burs miktarları öğrenim kredisi borcuna dönüştürülerek, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Öğrenim Kredisi Yönetmeliği hükümlerine göre tahsil edilir.'**, hükmünü amirdir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

18) Anayasa Mahkemesi'nin 13/11/2014 tarih ve 2013/95 Esas, 2014/176 Karar sayılı kararında; "Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri 'belirlilik' tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. **Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar.** Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. **Öngörülebilirlik, mevzuat normunun açık ve anlaşılabilir olmasıdır. Birey kendi davranışının, ya da devletin davranışının, muhtemel sonuçlarını, önceden tahmin edebilecek olmalıdır.** "Öngörülebilirlik şartı" olarak nitelendirilen ilkeye göre yasanın uygulanmasında takdirin kapsamı ve uygulama yöntemi bireyleri keyfi ve öngöremeyecekleri müdahalelerden koruyacak düzeyde açıklıkla yazılmalıdır. Belirlilik, kişilerin hukuk güvenliğini korumakla birlikte idarede istikrarı da sağlar" şeklinde belirtilmiştir.

19) Ankara 1. İdare Mahkemesinin 2013/1000 esas ve 2014/113 karar numaralı 31/01/2014 tarihli kararında "Anayasa'da da belirtildiği gibi temel hak ve hürriyetlerin ayrıca kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva ettiği, bu nedenle temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasına yönelik olarak devletin ve kurumlarının gerekli alt yapıyı oluşturarak bu hakların kullanılmasının sağlama yükümlülüğünü yerine getirdikten sonra bireyin bu hakların kullanılmasında belli yönde irade açıklamasında bulunma ve hareket etme tarzı sorumluluğunu yüklediği durumlarda da bireylerin bu sorumluluklarını/ödevlerini yerine getirmeleri gerektiği, **bireyin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemesinden dolayı bir hakkı kullanamamasında devletin ve kurumların bir sorumluluğunun bulunmayacağı;** bu çerçevede davalı idarenin sınava katılma şart ve koşullarını düzenlediği, söz konusu şart ve koşulların sınavın sağlıklı ve düzenli yapılabilmesi için gerekli olduğu ve sınava katılmak isteyen bireylerin bu şart ve koşullara uymaları gerektiği... Açıklanan nedenlerle davanın reddine" hükmetmiştir. Söz konusu kararın itiraz ve temyiz yolu tüketilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

C. Kamu Denetçisi Serpil ÇAKIN'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

20) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, idarece tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu değerlendirilerek şikayetin reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

21) Şikayet başvurusu 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere; KYK tarafından şahsına çıkarılmış olan öğrenim kredisi borcunun silinmesini ve bursunun tekrar bağlanmasını talep etmektedir.

22) Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumundan hangi şartlarla burs-kredi verileceği ile bunların kesilmesi ve lüzumu halinde tahsiline ilişkin hak ve yükümlülükleri düzenlemek üzere, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Burs-Kredi Yönetmeliği çıkarılmıştır. 17 nolu paragrafta yer verilen Yönetmelik hükümleri incelendiğinde, kendisine burs tahsisi yapılan öğrenciye ancak kaydolduğu öğretim kurumuna devam etmesi ve başarılı olması durumunda burs ödemesine devam

edileceği bu kapsamda burs alan öğrencilerin **başarısız oldukları öğretim kurumları tarafından KYK'ya bildirilmesi halinde bursunun kesileceği** (bkz.Par.17.2), bir öğretim kurumundan başka bir öğretim kurumuna geçen öğrencinin **başarılı olması durumunda** bursunun ödenmesine devam edileceği (bkz.Par.17.3), **öğrenciye burs verilmekte iken, bursun kesilmesini gerektirecek bir durum ortaya çıkması halinde ise bursun kesilmesini gerektiren durumun ortaya çıktığı tarih itibariyle bursun kesileceği ve bu tarihten sonra ödenen burs miktarları öğrenim kredisi borcuna dönüştürülerek, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Öğrenim Kredisi Yönetmeliği hükümlerine göre tahsil edileceğinin (bkz. Par. 17.5)** kurala bağlandığı görölmektedir.

23) Söz konusu Yönetmelik hükümleri somut olayımız açısından incelendiğinde, şikayet başvurusunun ...'ye kayıt olmasının ardından tarafına burs tahsis edilerek Ocak 2013 tarihinden itibaren ödeme yapıldığı, ancak ...'de **2012-2013 ve 2013-2014 yıllarında başarısız olması nedeniyle bursunun kesildiği**, sonrasında 01.09.2014 tarihinde Üniversitesine kayıt yaptırdığı fakat **önceki öğretim kurumunda (...)** başarısız olmasından dolayı bursunun ödenmesine olanak bulunmadığı, dolayısıyla idare tarafından tesis edilen işlemlerde hukuka aykırılık tespit edilememiştir.

24) Kaldı ki, şikayetçinin imzalanmış olduğu Burs-Kredi Taahhüt Senedi'nde de ile eski öğretim kurumundan bir yıldan fazla başarısız olması durumunda kredisinin ödenmeyeceği, bursa yönelik olarak öğretim kurumundan ayrılıp başka bir öğretim kurumuna kaydolması halinde ise önceki kurumdan **başarılı olması kaydı** ile bursunun devam edebileceği, öğrenim durumu ile ilgili her türlü değişikliği (öğretim kurumundan ayrılma, çıkarılma vb.) ve adresinde meydana gelen değişiklikleri **30 gün içinde Kuruma bildireceği, bildirmediği takdirde her türlü sorumluluğun tarafına ait olacağı**, bursunun kesilmesini gerektiren bir durum ortaya çıktığında bursun kesilmesini gerektiren durumun gerçekteştiği tarih itibariyle **bursunun kesileceğini, bu tarihten sonra ödenen burs miktarlarının öğrenim kredisi borcuna dönüştürüleceğinin** açıkça belirtildiği (bkz. Par. 4.2); ve **01.09.2014 tarihinde ...'de öğrenime başlamış olmakla birlikte bu değişikliği bir yıl sonra 15.09.2015 tarihinde KYK'ya bildirmek suretiyle öğrenim durumu ile ilgili değişiklikleri 30 gün içinde Kuruma bildirme yükümlülüğünü yerine getirmediği** anlaşılmaktadır.

25) Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, şikayet başvurusunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, anılan mevzuat hükümleri ve yargı kararları birlikte değerlendirildiğinde; 22 nolu paragrafta açıklandığı üzere kendisine burs tahsisi yapılan öğrenciye ancak kaydolduğu öğretim kurumuna devam etmesi ve başarılı olması durumunda burs ödemesine devam edileceği bu kapsamda burs alan öğrencilerin başarısız oldukları öğretim kurumları tarafından KYK'ya bildirilmesi halinde bursunun kesileceği, şikayet başvurusunun öğrenim gördüğu ...'de 2012-2013 ve 2013-2014 yıllarında başarısız olması nedeniyle bursunun kesilerek öğrenim kredisi borcuna dönüştürüldüğu, imzalanmış olduğu Burs-Kredi Taahhüt senesinde bu hususlara açıkça yer verildiği, ayrıca kendi öğrenim durumu ile ilgili değişiklikleri zamanında idareye bildirmeyerek üzerine düşen yükümlülüğü de yerine getirmediği anlaşıldığından, idarenin tesis ettiği işlemlerde hukuka aykırılık tespit edilemediğinden, **şikayetin reddi gerektiği kanaat ve sonucuna varılmıştır.**

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

26) 2709 sayılı T.C. Anayasasının "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 inci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikayete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan

Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan haklara da aykırı bir durum tespit edilememiştir.

F. İyi Yönetim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

27) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

28) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde; Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41’inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası"nda da yer verilmiştir.

29) Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; idarelerden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, idarenin başvurularla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, makul sürede ve gerekçeli karar verme, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun davrandığı**, ancak idarenin şikayet başvurusuna verdiği cevapta karara karşı başvuru yolunu göstermediği, bu nedenle iyi yönetim ilkelerinde vurgulanan “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV.HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A.Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

30) 14/06/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumu'na, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup 21 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B.Yargı Yolu

31) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması başlıklı 40’inci maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

V.KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosyanın kapsamına göre, **ŞİKAYETİN REDDİNE**,

Kararın şikayet başvurusuna, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi